

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.472/2019/8.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete előadó bíró
Dr. Figula Ildikó bíró

A felperes: (...)

A felperes képviselője: Petia Ügyvédi Iroda

Az alperes: Fejér Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: (...) kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
9.K.27.362/2018/18.

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.362/2018/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15 napon belül 30.000,- (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fejér Megyei Földművelésügyi Hivatala, mint elsőfokú földművelésügyi hatóság a 137-10/1998 - 137-75/1998. számú határozataiban a felperes működési területén lévő földterületek, ún. maradványföldek részarány-földtulajdonosok részére történő kiadásáról rendelkezett. A földkiadás érintette a (...) külterület (...) hrsz.-ú ingatlant is. A másodfokú hatóság - a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatala - az 1999. április 8. napján kelt 290/1999. számú határozatával az

elsőfokú határozatokat helybenhagyta. A határozat bírósági felülvizsgálata iránti felperesi keresetet a Fejér Megyei Bíróság a Kp.21.319/1999/38. számú ítéletével elutasította. A felperes felülvizsgálati kérelmére a Legfelsőbb Bíróság a Kfv.III.38.2017/2000/5. számú ítéletével a Fejér Megyei Bíróság ítéletét és az alperes határozatát az elsőfokú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. A felperes a Legfelsőbb Bíróság ítélete alapján polgári pereket indított, amelynek eredményeképpen az érintett földterületek - köztük a (...) hrsz.-ú ingatlan - tekintetében a felperes földhasználati jogát visszajegyezték.

- [2] A részarány-tulajdonosok 2012-ben előterjesztett földkiadási kérelmét elutasító másodfokú döntés bírósági felülvizsgálata eredményeként a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. június 13. napján meghozott 13.K.27.488/2013/7. számú ítéletével az alperesi határozatokat hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [3] Az új eljárásban eljáró Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága elsőfokú hatósággként a 2014. október 9-én meghozott FECH/1694-15/2014. számú határozatával a részarány-tulajdonosok földkiadási kérelmét elutasította. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) 2015. május 29-én kelt 04.3/2410-2/2015. számú végzésével az elsőfokú határozatot megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasította. Előírta, hogy a földkiadási eljárást le kell folytatni, mivel a felperes a termőföldek fölött rendelkezési joggal nem bír.
- [4] Ezen eljárásokban meghozott döntések a jelen perben nem álló, de a megelőző hatósági eljárásban ügyfélként szereplő és ekként a perben ismert érdekeltnek minősülő ingatlantulajdonos, G.P. földjét is érintették, mivel valamennyi részarány-földtulajdonos tulajdonában lévő földet érintettek.
- [5] Ezt követően a Fejér Megyei Kormányhivatal 2015. november 16. napjára - a korábbi eredménytelen sorsolást követően - újabb (második) nyilvános sorsolást tűzött ki a felperes használatában álló földek kiadása céljából. A sorsolás megkezdését megelőzően a részarány-tulajdonosok teljes körű egyezségi megállapodást csatoltak be. A Fejér Megyei Kormányhivatal 2015. november 16. napján kelt FEH01/1143-57/2015. számú sorsolási jegyzőkönyvében rögzítette, hogy a felperes külön lapjain nyilvántartott részarány-tulajdon fedezetétől szolgáló földrészletekre vonatkozóan a részarány-tulajdonosok teljes körű egyezsége kötötték.
- [6] A sorsolási jegyzőkönyv ellen a felperes kifogással élt, melynek folytán a NÉBIH 2016. március 17. napján kelt 04.3/2016-1/2016. számú határozatával a sorsolás eredményét helybenhagyta.
- [7] A másodfokú határozat bírósági felülvizsgálatát a felperes kezdeményezte, a perben a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. szeptember 13. napján meghozott 13.K.27.262/2016/50. számú ítéletével a keresetet elutasította. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Kfv.VI.38.078/2017/9. számú 2018. november 7-én kelt ítéletével - a felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljárva - az ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletének indokolásában megállapította, hogy a területek a felperes mérlegében vagyonszerűen nem szerepelnek, a területekre a felperesnek tulajdonjoga nincs. Ebből következik, hogy a felperes a tulajdonost megillető jogosítványokat nem gyakorolhatja.
- [8] Időközben a második meghirdetett sorsolást követően és a felperesi kifogást elbíráló NÉBIH határozat meghozatalát megelőzően a Fejér Megyei Kormányhivatal 2015. december 2. napján meghozott FEH/01/1143-61/2015. - FEH/01/1143-120/2015. számú földkiadási határozataival a részarány-tulajdonosok egyezsége alapján rendelkezett a földek kiadásáról.
- [9] A földkiadást elrendelő elsőfokú döntés ellen a felperes 2015. december 22-én fellebbezést nyújtott be. A NÉBIH 2016. szeptember 2. napján meghozott végzésével a fellebbezési eljárást felfüggesztette, a sorsolás tárgyában hozott döntés folytán indult bírósági per jogerős befejezéséig. Végül a fellebbezést a NÉBIH jogutódja, a Pest Megyei Kormányhivatal bírálta el, 2018. március 27. napján meghozott PE/FE/490-1/2018. számú másodfokú határozatával helybenhagyta az elsőfokú földkiadási határozatokat.
- [10] A felperes a döntés bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. A közigazgatási perben a Veszprémi

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2019. január 15-én kelt 7.K.27.883/2018/18. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A bíróság az ítéletében megállapította, hogy a felperes által hivatkozott érdemi kifogások alaptalanok voltak és az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási jogszabálysértés nem történt.

- [11] A földkiadási határozat jogerőre emelkedését megelőzően a Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Főosztálya megkereste a Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatalát, hogy földkiadás jogcímen jegyezze be a részarány-tulajdonosok tulajdonjogát.
- [12] A Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatala (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2016. május 25-én kelt 33637/2016.05.12 számú határozatával G.P. tulajdonjogát földkiadás jogcímen átvezette a (...) külterület (...) hrsz.-ú ingatlan 4264/274682 eszmei tulajdoni hányadára. Egyidejűleg az elsőfokú hatóság a felperes földhasználati jogát törölte az ingatlan tulajdoni lapjáról.
- [13] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2017. november 16-án kelt 30.661/2017. számú határozatával az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta. Indokolása szerint a Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály Földművelésügyi Osztályának megvolt a törvényi felhatalmazása, hogy jogerős döntésével a sorsolási jegyzőkönyv alapján megkeresse az ingatlanügyi hatóságot és a tulajdonjog bejegyzését kérje. A megkeresés a bejegyzéshez szükséges összes adatot tartalmazza, ezért bejegyzés alapjául szolgálhatott. A határozat indokolásában az alperes hivatkozott az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 6.§ (1) bekezdésére, 26.§ (1) bekezdésére, valamint 34.§ (1) bekezdésére, továbbá a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény (a továbbiakban: Fkbt.) 9/C § (4) bekezdésére.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [14] A felperes keresetében az alperes 30.661/2017. számú határozatát a Kp. 92. § (1) bekezdés a)-b) pontjában foglaltak alapján visszamenőleges hatállyal kérte megsemmisíteni az eredeti állapot helyreállítása és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezése mellett, akként, hogy a (...) külterületi (...) hrsz.-ú ingatlan vonatkozásában G.P. nevére és javára az ingatlan-nyilvántartásban a támadott határozattal 4264/274682 arányban bejegyzett tulajdonjoga törlésre, míg a felperes törölt földhasználati joga visszajegyzésre kerüljön.
- [15] Álláspontja szerint a határozat jogsértő, mert az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés nem jogerős földkiadást elrendelő határozaton alapult, ezzel sérült a Ket. 2. § (3) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 50. §-a, 72. § (1) bekezdése.
- [16] Az alperes védíratában a felperes keresetének elutasítását kérte.

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt mintaper

- [17] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a felperes 59 ügyben kezdeményezte az ingatlanügyi határozatok felülvizsgálatát azonos ténybeli és jogi alapon. A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a perek egyikét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 33. §-a alapján mintaperben döntötte el. A jelen ügyben kezdeményezett közigazgatási per a mintaperre - 7.K.27.088/2018 - tekintettel felfüggesztésre került a 7.K.27.176/2018/2. számú végzéssel.
- [18] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. április 23-án kelt 7.K.27.088/2018/11. számú mintaperben hozott ítéletével az alperes, mint ingatlanügyi hatóság felperes földhasználati jogának törléséről, és a részarány-tulajdonos magánszemély tulajdonjogának földkiadási jogcímen ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését elrendelő elsőfokú határozatot helybenhagyó másodfokú határozatnak megsemmisítéséről döntött és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [19] A mintaperben hozott ítélet indokolása szerint az ingatlan-nyilvántartási hatóság a jogerős

földkiadási határozat hiányában földkiadás jogcímén tulajdonjog bejegyzését nem rendelhette volna el, figyelemmel az Inyvtv. 26. § (8) bekezdésére, mely a tulajdonjog bejegyzésére kizárólag végrehajtható határozat alapján ad lehetőséget.

- [20] A mintaperben ítélet új eljárásra adott iránymutatása szerint az alperesnek meg kell vizsgálni az Inyvtv. 28. § (8) bekezdésére tekintettel, hogy "a tulajdonjog bejegyzésének alapjául szolgáló földkiadási határozat milyen módon és mikor emelkedett jogerőre, meg kell állapítani, hogy a bejegyzés alapjául megjelölt földkiadási határozat végrehajtható-e, és az Inyvtv. 28. § (8) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak-e. Majd ennek megfelelően kell a tulajdonjog bejegyzésének időpontját meghatározni, és az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést elrendelni.

A mintaper utáni közigazgatási per

- [21] A mintaper meghozatalát követően a közigazgatási bíróság folytatta a pert. A perben az alperes csatolta a 2018. június 7-én kelt 30.195/2018. számú határozatát, melyben a 30.661/2017. számú alperesi határozat indokolását a földkiadási határozat véglegessé válásának időpontja tekintetében módosította.
- [22] A felperes a keresetét kiterjesztette az alperes 30.195/2018. számú módosító határozatára is, és kérte annak Kp. 92. § (1) bekezdése alapján történő megsemmisítését, az eredeti állapot helyreállítását és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését.
- [23] Állítása szerint változatlanul nem lett feltárva a tényállás abban a kérdésben, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló határozat végrehajtható-e, vagy sem.
- [24] Hangsúlyozta, hogy jelen ügyben az alperes nem vizsgálta, hogy a bejegyzés alapját képező, a Pest Megyei Kormányhivatal, mint másodfokú hatóság a PE/FE/490-1/2018. számú határozata végrehajtható-e, különös tekintettel arra, hogy a felperes e határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben a határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmet is előterjesztett.
- [25] Álláspontja szerint a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelme elbírálásáig az alperes nem hozhatott volna határozatot.
- [26] Az alperes védírat kiegészítésében a felperes kiterjesztett keresetének elutasítását kérte. Állítása szerint a hatóság orvosolta a jogsérelmet, hiszen a felperes által az eredeti keresetben megjelölt jogszabálysértésként meghatározott azon tény, hogy a földkiadási határozat még nem jogerős (nem végleges) már nem áll fenn, mely a másodfokú határozat módosításában is rögzítésre került.

A jogerős ítélet

- [27] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [28] Mindenek előtt rögzítette, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés során egymástól jól elkülöníthető két döntés született, egyrészt a G.P. tulajdonjogának bejegyzéséről szóló döntés, másrészt a felperes termelőszövetkezet földhasználati jogának törlésére vonatkozó döntés.
- [29] Indokai szerint a részarány-tulajdonos vonatkozásában a tulajdonjog bejegyzéséhez kapcsolódóan a felperesnek nem volt keresetességi joga. Érvelése szerint az ingatlan-nyilvántartásba kizárólag tsz. földhasználati joga volt bejegyezve - amely, jogszabály erejénél fogva már korábban megszűnt - amelyből következően nem tartozik a felperes közvetlen érdekkörébe a tulajdonjog bejegyzése. A földhasználatra jogosultnak ugyanis nincs joga arra, hogy perben vitathassa a tulajdonos tulajdonjogának a bejegyzését. Az a körülmény, hogy a felperes földhasználati jogát ugyanakkor törölték, amikor G.P. tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, pusztán időbeli egybeesés, az intézkedés sem jogilag, sem tartalmilag nem kapcsolódik egymáshoz. A hatóság ugyanis a földhasználati jogot korábban is törölhette volna, mivel az a jogszabály erejénél fogva megszűnt. Ebből következően a felperes földhasználati jogának törlésére nem azért került sor, mert a

tulajdonos tulajdonjogát bejegyezték, ebből következően a tulajdonjog bejegyzéséhez kapcsolódóan a felperesnek nincs keresetösségi joga, így a bíróság nem vizsgálta érdemben a G.P. tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó határozat jogszerűségének kérdését.

- [30] Az ítélet a földhasználati jog törlésére vonatkozó ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kapcsán a felperes keresetösségi jogát elismerte. Az indoklás szerint a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a szövetkezet földhasználati joga a részarány földtulajdon helyének meghatározása esetén a kijelöléssel szűnik meg, és a szövetkezet a haszonbérlo jogosítványait gyakorolja a gazdasági év végéig. E törvény 14. § (2) bekezdése szerint a föld kiadása esetén a szövetkezet földhasználati joga legkésőbb a kiadáskori gazdasági év végével szűnik meg, kivéve, ha a felek korábbi határidőben állapodtak meg.
- [31] Az ítélet érvelése szerint a termelőszövetkezet tagjai vonatkozásában a földek helyrajzi szám szerinti elkülönítése az 1990-es évek elején megtörtént, a földek helyrajzi szám szerinti meghatározása az ingatlan-nyilvántartásban is szerepel. Mivel a részarány földtulajdonosok földjei helyének meghatározása megtörtént, ezért a felperes esetére az 1993. évi II. törvény 14. § (1) bekezdését kell alkalmazni, mely szerint a szövetkezet földhasználati joga a kijelöléssel megszűnt, ebből következően az alperes döntése a felperes földhasználati jogának törléséről jogszerű volt, ezért a bíróságnak a felperes keresetét mint alaptalant el kellett utasítani.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [32] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a jogerős ítéletnek - az elsőfokú közigazgatási határozatra is kiterjedő hatályú - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az ingatlan-nyilvántartási törvény 6. § (1) bekezdésében szereplő kérelemhez kötöttség elvének megsértésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:167. § okirati elv szabályai megsértésére. Állította, hogy a földhasználati jog törlése és tulajdonjog bejegyzése szükségszerűen ugyanazon eljárásban került lefolytatásra, és a hatóság aktusának két részcselekménye nem választható külön, az csak egy határozatban történhetett meg. Állította, hogy az ingatlan-nyilvántartási hatóság eljárása kérelemhez kötött, és nincs lehetőség arra, hogy az ingatlanügyi hatóság a felperes földhasználati jogát törölje, mint ahogy történt ez a megelőző eljárásban is, és a mezőgazdasági igazgatási szerv nem jogerős és nem végrehajtható határozat alapján törölje a felperes földhasználati jogát a tulajdonosok ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével egyidejűleg.
- [33] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a Kúria 997/2003. számú közigazgatási elvi határozatát, amely szerint a mezőgazdasági szövetkezetek a használatukban álló földrészeket vonatkozásában tulajdonosi jogosítványokat gyakoroltak, ezért rendelkezési joguk az ingatlanok elidegenítésére vonatkozóan fennállt. Állította, hogy a tsz. földhasználati jog a tulajdonjoggal közös vonásokat mutat, amelynek része a rendelkezési jog is.
- [34] Hivatkozott a Kúria 18/2010. (XI.8.) KK véleményére, ennek kapcsán arra, hogy bejegyzéshez fűződő joghatály a bejegyzési kérelem iktatásának időpontjával következik be az Inyvtv. 44. § (1) bekezdése szerint, ezért a perbeli ingatlan-nyilvántartási határozatok bejegyzésének hatálya időpontját módosítani nem lehet, azaz a bejegyzést el kellett volna utasítani. Sérelmezte, hogy az alperes bejegyzést elrendelő, illetve földhasználati jogot törlo határozat indokolását módosító határozat a tulajdonjog bejegyzésének időpontját 2018. június 1-jében jelölte meg, az ingatlan-nyilvántartásban azonban mind a törlés, mind a tulajdonjog bejegyzése dátumaként az elsőfokú határozat által megadott törlési és bejegyzési dátum szerepel.
- [35] Rámutatott arra, hogy a jogerős ítélet a termelőszövetkezet földhasználati jog tartalmát tévesen értelmezte, nem vette figyelembe a szövetkezetesítés idején hatályban volt földről szóló 1967. évi

- IV. törvény 12. § (1) bekezdését, mely szerint a termelőszövetkezetet a használatában levő föld tekintetében megilleti a birtoklás használati és hasznok szedésének joga, továbbá a rendelkezési jog.
- [36] Álláspontja szerint több földforgalmi tárgyú jogszabályt sértett az ítélet, így az Alaptörvény P) cikkét, a Ptk. 5:30. § (2) bekezdését, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. § (1) bekezdését, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 13. §-át, melyek közös jellemzője, hogy előírják a termőföld hasznosítására vonatkozó kötelezettségek teljesítését.
- [37] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását, és a felperes felülvizsgálati perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet - a módosított alperesi határozatban foglaltakkal egyezően - helyesen értelmezte és alkalmazta a tulajdonjog bejegyzésére és földhasználati jog törlésére vonatkozó jogszabályokat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [38] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [39] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokat a Kúria megismételni nem kívánja, pusztán a felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben az alábbiakra mutat rá, illetve a mintaper követésével kapcsolatos hivatalból vizsgálandó szempontokat rögzíti.
- [40] A Kp. 33. §-ában szabályozott mintaper a közigazgatási perjog új jogintézménye.
- [41] A Kúria vizsgálta, hogy a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügy Bíróság mintaperben hozott - 7.K.27.088/2018/11. számú - ítéletének volt-e, és mennyiben kötőereje a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező közigazgatási perre.
- [42] A Kp. a mintaperben hozott ítélet kötőerejéről kifejezetten nem rendelkezik. A Kúria álláspontja szerint a Kp. 33. § (2) bekezdésében szereplő rendelkezésből, mely szerint amennyiben a mintaperhez képest tény- és jogbeli azonosság áll fenn a mintaper befejezését követően elbírálásra kerülő jogvitánál, a közigazgatási bíróság azt a mintaper eredménye szerint tárgyaláson kívül bírálhatja el az következik, hogy a mintaperben hozott ítélet fő szabály szerint - tény- és jogbeli azonosság esetén - a közigazgatási perben eljáró bíróságot köti. A mintaper, mint jogintézmény célja is aligha fogható meg másban, mint hogy mintául szolgál az azonos ténybeli és jogi megítélésű ügyek eldöntésében. Amennyiben a mintaper eredménye a tény- és jogbeli azonosság esetén nem volna kötelező általában az eljáró bíróságra, akkor a mintaper intézményének nem volna pergazdaságossági, célszerűségi, vagy bármilyen más perjogi haszna, értelme, hanem csak üres, tartalom nélküli jogintézmény volna.
- [43] Amennyiben pedig a jelen ügyben felülvizsgált ítéletet hozó bíróságnak követnie kellett a mintaper eredményét, akkor attól, ezen ítélet jogszerűségét vizsgáló Kúria sem térhet el még akkor sem, ha a mintaper eredményét felülvizsgálattal a Kúrián nem támadták, és ekként a mintaperben hozott ítélet törvényességéről a Kúria nem foglalhatott állást.
- [44] A felülvizsgálattal érintett jogerős ítélet azonban olyan jogi kérdésen, a keresetőségi jog megítélésén alapult, amely a mintaperben kifejezetten eldöntésre nem került, a Kúria megítélése szerint a keresetőségi jog elismerése önmagában nem teremt kötelező jogi alapot annak követésére még mintaper esetén sem.
- [45] Egy mintaper keresetőségi jogra vonatkozó „mintaítéletének” jogerejéből következő „mintahatás” csak akkor érvényesül a mintaper felein túlmenően, ha az a mintaperben kifejezetten vitatott volt, és arra a „mintaítélet” indokolása kitér, azaz kifejezett döntést tartalmaz, továbbá a mintaperben az érintett félnek - bármilyen minőségben - módja volt a mintaper által eldöntött jogkérdésben álláspontját előterjeszteni a tisztességes eljáráshoz való jog keretei között, vagy az általa felvetett érvek részvétele nélkül is eldöntésre kerültek, és az a mintaper ítéletének indokolásából kitűnik.
- [46] Mindezt jelen ügyben a bíróság alapíthatta ítéletét a keresetőségi jog hiányára, mert a

mintaperben nem került megvizsgálásra a felperesnek a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó keresetőségi joga, így ebben a tekintetben a mintaper kötőerejéről nem beszélhetünk. A felperesi felülvizsgálati kérelem ezt nem is kérdőjelezte meg, hanem azt érdemben vitatta.

- [47] Töretlen a bírői gyakorlat abban, hogy a közigazgatási perben a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia a felperes keresetőségi jogát, és hogy az ügyféli jogállás nem eredményez automatikusan keresetőségi jogot (Kfv.IV.29.357/1996/6; Kfv.II.38.029/2018/3.). A közigazgatási hatósági aktus megtámadhatóságához kapcsolódó igényérvényesítési jogosultsága fennállásának megállapítása a jogvita érdemére tartozó kérdés, és igényérvényesítési jogosultság hiányában a kereset elutasításának van helye (Kfv.IV.38.039/2016/4.).
- [48] A Kúria a Kfv.IV.37.287/2007. számú ügyben hozott ítéletében kifejezetten a földhasználó mezőgazdasági szövetkezet keresetőségi jogát vizsgálta a földkiadó bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatával összefüggésben, és megállapította, hogy e körben a szövetkezetnek keresetőségi joga nincs. Ezért a Kúria a jogerős ítéletnek a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó felperesi keresetőségi jog hiánya tekintetében kifejtett jogi érvelésével mindenben egyet értett.
- [49] A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szövetkezeti földhasználati jog törlése, és a részarány-tulajdonosok tulajdonjogának a bejegyzése csak egy határozatban és egyszerre történhetett meg, ugyanis, ahogy arra a jogerős ítélet helyesen utal - a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 14. § (1) és (2) bekezdése szerint a felperes földhasználati joga törvény erejénél fogva megszűnt, és csak technikai kérdés, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az ingatlanügyi hatóság a földhasználati jog törlését mikor jegyzi be.
- [50] Alaptalan a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása is, hogy a tsz. földhasználati joga a tulajdoni joggal közös vonásokat mutat, továbbá, hogy annak lényeges része a rendelkezési jog is - ugyanis a Kúria a 997/2003. számú határozat megszületéséhez képesti megváltozott és e perben is alkalmazandó jogszabályi környezet figyelembevételével a Kfv.VI.38.068/2017/9. számú ítéletével - kifejezetten a felperes földhasználati jogával összefüggésben - egyértelműen megállapította, hogy a felperesnek nincs tulajdonjoga, tulajdonosi jogosítványokat nem gyakorolhat.
- [51] Mindebből következően a felperes alaptalanul kifogásolta felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős ítélet a termelőszövetkezet földhasználati joga tartalmát tévesen értelmezte.
- [52] Figyelemmel arra, hogy a felperes földhasználati joga a fent idézett 1993. évi II. törvény 14. § (1) és (2) bekezdése alapján törvény erejénél fogva megszűnt, a földhasználati jog ingatlan-nyilvántartásból való törlése pusztán deklaratív aktus, továbbá, mivel a felperesnek a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez kapcsolódóan keresetőségi joga nincs, az eljáró bíróság helyesen mellőzte annak érdemi vizsgálatát, hogy a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi XLVI. törvény 26. § (8) bekezdésében rögzített végrehajtható határozat alapján került-e sor. Szükséges megjegyezni, hogy mindezt jelen ügyben az ügy előzményének tekinthető mintaper nem volt irányadó, ezt a felperes sem állította.
- [53] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, és a termőföld hasznosításának kötelezettségét előíró jogszabályi rendelkezéseknek nincs kapcsolata sem a felperes részéről keresetőségi jog hiányában is hivatkozott részarány-földtulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével, illetőleg nincs kapcsolata a felperes földhasználati joga törlésével sem. Keresetőségi jog hiányában sem a jogerős ítéletnek, sem a Kúriának nem kellett és nem is lehetett állást foglalnia abban, hogy a széljegyzés időpontjától eltérő tulajdonszerzési időpontot megállapító határozat, amely a határozat rendelkező részében egyébként nem jelenik meg, bármilyen szempontból jogszerű-e.
- [54] Mindezekre tekintettel a Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [55] *A Kp. 33. §-a szerinti mintaperben hozott ítélet, a mintapertől jogi és ténybeli szempontból nem különböző közigazgatási perben, a bíróságot - fő szabály szerint - köti.*
- [56] *A földhasználó mezőgazdasági szövetkezetnek nincs keresetőségi joga a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését elrendelő határozat vonatkozásában.*

Záró rész

- [57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárási intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm.rendelet 41. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a 41. § (5) bekezdése alapján ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg.
- [58] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (5) bekezdésének megfelelően költségjegyzék előterjesztésével felszámított alperes javára járó perköltség megfizetésére a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte, amelynek összege megállapítása során a Kúria mérlegelte az alperesi jogi képviselőnek ügyben kifejtett munkáját, figyelembe véve, hogy a perbelivel azonos ténybeli alapú és jogi megítélésű ügyekben azonos tartalmú felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő. E körülményt is figyelembe mérlegelve a Kúria az alperes felülvizsgálati eljárási költségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3 § (6) bekezdése alapján a költségjegyzékben igényelt 50.000 forint összegtől eltérően, mérsékelt (30.000 forint) összegben állapította meg.
- [59] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdése szerint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni.
- [60] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 5.

**Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Rák-Fekete Edina sk. előadó bíró,
Dr. Figula Ildikó sk. bíró**

